

нитѣ и общественниятѣ въпроси нашите сѫждения сѫ не по-малко положителни, отъ колкото въ математиката, но тѣ сѫ *по трудни и по-обширни*; и опасността, която тука трѣба да са избѣгва, състои въ едностраничното наблюдение, пъргавитѣ извлечения и помрачението на духовното око съ лични страсти и партизански интереси (ползи). Политика, която рѣшава криво (невѣрно) политическата задача впада въ по-грѣшка не въ слѣдствие на неясността на научните правила, а отъ това, че той е или недостатъчно запознатъ съ фактитетѣ, или обвѣдѣтъ отъ страсти и интереси, които бѣркатъ на надлѣжащата оцѣнка на фактитетѣ.

V. Прѣставямъ си, че тука др. младъ читатель ще пожелае да ма попита, да ли не щѣ го посъвѣтва, за уянчение на неговите духовни сили, да са заеме сериозно о изучаванието на *логиката и метафизиката*. На това отговаряме: непрѣмѣнно, колкото по скоро сте придобили, съ естествененъ, т. е. не чисто школски путь, въобще способность да мислите и разсѫждате. Човѣкъ са научва да ходи и да тича прѣди всичко, благодарение на това, че той има нозѣ, а послѣ въ слѣдствие на това, че той ги употребява; послѣ това той може йоще да са научи, при уредника (сержанта) или при гимназиста, на маршировка и на различни тактически прѣвъртания (сволюции), които не влѣзватъ въ крѣга на обикновенниятѣ движения. Това сѫщото може да са каже и за искусството на мислението. Нека ума ви натрупа всичко това, за което мисли, а послѣ са обрннете къмъ логиката, за да ви научи тя да провѣрявате съ бдително око този процесъ, съ посрѣдството на когото вий дохождате до своите извлечения. По този начинъ изучението на логиката, може, безъ съмнение, да принесе значителна полза. Но тѣй като тѣзи наука, подобно на математиката, нѣма реално съдѣржание и само привежда въ *порядъкъ общите форми*, въ които са извръшва всѣко мисление, то било би нелѣпо да очакваме, или да са надѣваме че чистата логика ще на обогати съ плодотворни за живота мисли. Както едното умѣние да върти